

سال

سال به سال قمری و شمسی تقسیم می‌شود و **سال شرعی** که احکام مرتبط با زمان بر اساس آن تنظیم شده، **سال قمری** است که دوازده ماه می‌باشد. از عنوان سال در بابهای طهارت، صلات، زکات، خمس، حجر، وصیت، نکاح و طلاق سخن گفته‌اند.

فهرست مندرجات

- ۱ - معنای سال
- ۲ - معنای سال شرعی
- ۲.۱ - معنای ماه قمری
- ۳ - معنای سال شمسی
- ۴ - احکام سال
- ۵ - سن پائستگی
- ۶ - شرط وجوب نماز میت بر میت طفل
- ۷ - شرط تعلق زکات به انعام ثلاثه و نقدین
- ۸ - زمان پرداخت خمس سود کسب
- ۸.۱ - تعیین سال شمسی به عنوان سال خمس
- ۹ - سن بلوغ
- ۱۰ - وصیت کودک
- ۱۱ - حضانت فرزند
- ۱۲ - عدم محرمیت کودکی که بیش از دو سال شیر داده می‌شود
- ۱۳ - طلاق زنی که شوهرش مفقود شده
- ۱۴ - پانویس
- ۱۵ - منبع

معنای سال

دوازده ماه را یک سال می‌گویند.

معنای سال شرعی

سال شرعی که احکام مرتبط با زمان بر اساس آن تنظیم شده، **سال قمری** است که دوازده ماه است.

← معنای ماه قمری

بر اساس محاسبه نجومی، یک ماه قمری- که به فاصله زمانی قرار گرفتن دوباره **خورشید** و ماه بر یک خط **نصف النهار** و یا مقارنه مجدد آن دو اطلاق می‌گردد- ۲۹ روز و دوازده ساعت و ۴۴ دقیقه است. بنابر این، سال قمری ۲۵۴ روز و هشت ساعت و ۴۸ دقیقه خواهد بود؛ لیکن از آنجا که مقدار زمان هر سال، هشت ساعت و ۴۸ دقیقه، افزون‌تر از ۲۵۴ روز است، به طور تقریب در هر سه سال قمری یک **سال کبیسه** و به طور دقیق در هر سی سال، یازده سال کبیسه اتفاق می‌افتد که شمار آن ۲۵۵ روز خواهد بود. [۱]

معنای سال شمسی

سال شمسی عبارت است از مدت یک دوره **حرکت انتقالی زمین** به دور خورشید و معادل است با دوازده ماه شمسی و ۳۶۵ روز و پنج ساعت و ۴۸ دقیقه و ۴۶ ثانیه.

احکام سال

سن پائستگی

بنابر قول **مشهور**، **زن غیر قرشی** و **زن غیر نبطی** با سپری شدن پنجاه سال قمری از عمرش **پائسه** می‌شود. سن پائستگی در زن قرشی و نبطی اتمام

شرط وجوب نماز میت بر میت طفل

خواندن **نماز میت** بر میت طفل که شش سال قمری او تمام شده باشد **واجب** است. [۳]

شرط تعلق زکات به انعام ثلاثه و نقدین

از شرایط تعلق **زکات** به **انعام ثلاث** (گاو، گوسفند و شتر) و **نقدین** (طلا و نقره) گذشت یک سال قمری از مالکیت مالک نسبت به آنها است؛ بدین معنا که با سپری شدن یازده ماه ملکیت و ورود در ماه دوازدهم، زکات آنها **واجب** می‌شود. بنابر این، چنانچه در طول مدت یازده ماه یکی از شرایط **وجوب** زکات، همچون **عقل** و **نصاب** از بین برود، سال باطل و زکات منتفی می‌شود. [۴]

زمان پرداخت خمس سود کسب

زمان پرداخت **خمس** سود کسب، سپری شدن یک سال از آغاز به **کسب** و کسر هزینه‌های انجام گرفته در طول سال است؛ هر چند **انسان** می‌تواند قبل از سپری شدن سال نیز با احتساب و تخمین **مئونه** سال از پیش و کسر کردن آن، خمس باقی مانده درآمد را بدهد. [۵] [۶]

← تعیین سال شمسی به عنوان سال خمسی

تعیین **سال شمسی** به عنوان **سال خمسی** و محاسبه خمس بر اساس آن بدون اشکال است. [۷]

سن بلوغ

سن بلوغ بنابر قول **مشهور** در **دختر** نه و در **پسر**، پانزده سال قمری تمام است. بنابر این، چنانچه قبل از آن دیگر نشانه‌های **بلوغ**، همچون **احتلام** و روییدن **موی زهار**، تحقق نیافته باشند، با رسیدن به سن یاد شده **حکم** به بلوغ فرد می‌شود. [۸]

وصیت کودک

بر عدم صحت **وصیت کودک** قبل از ده سالگی ادعای **اجماع** شده است و پس از آن بنابر قول **مشهور**، وصیت در راه‌های خیر، برای **خویشاوندان** و غیر آنان **جایز** و **نافذ** است. [۹]

حضانة فرزند

با جدا شدن **زن** و **مرد** از یکدیگر و بروز اختلاف بر سر **حضانة** فرزند، بنابر قول **مشهور** - که بر آن ادعای **اجماع** نیز شده - در دو سال نخست زندگی کودک (دوران شیرخوارگی) **مادر** در امر حضانة سزاوارتر از **پدر** است و پس از آن، در پسر، اولویت با پدر و در **دختر** تا هفت سالگی اولویت با مادر و پس از آن با پدر خواهد بود. [۱۰]

عدم محرمیت کودکی که بیش از دو سال شیر داده می‌شود

مدت کامل شیردادن دو سال است و شیردادن به کودک پس از دو سالگی موجب **محرمیت** نمی‌گردد.

طلاق زنی که شوهرش مفقود شده

زنی که **شوهرش** مفقود شده، چنانچه کسی که هزینه زندگی او را تأمین کند وجود نداشته باشد و به **حاکم شرع** رجوع کند، حاکم ضمن تعیین مهلت چهار ساله برای او، از حال شوهرش جست‌وجو می‌کند و در صورت نیافتن او، زن را **طلاق** و پس از انقضای **عده وفات**، به او اجازه **ازدواج** با مردی دیگر می‌دهد. [۱۱]

پانویس

- ↑ رساله حول مسألة رؤية الهلال، ص ۱۹.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۲، ص ۱۶۱-۱۶۳.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۱۲، ص ۴.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۱۵، ص ۹۷.
- ↑ الحدائق الناضرة، ج ۱۲، ص ۳۵۲.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۱۶، ص ۸۱-۸۲.
- ↑ توضیح المسائل مراجع، ج ۲، ص ۱۵-۱۶.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۲۶، ص ۲۸-۱۶.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۲۸، ص ۲۷۱.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۳۱، ص ۲۸۴-۲۹۰.
- ↑ جواهر الکلام، ج ۳۲، ص ۲۹۲.

رده‌های این صفحه : احکام اموات | احکام بانوان | بلوغ | حجر | خمس | زکات | طلاق | فقه | بانسگی